

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Mål nr

meddelat i Stockholm den 21 februari 2014

Ö 1892-13

KLAGANDE

GT

Ombud: Advokat NR

MOTPART

Trafikverket

Box 810

781 89 Borlänge

ÖVRIG SAKÄGARE

GöT

Ombud: Advokat NR

SAKEN

Ansökan i hovrätt om återställande av försutten tid

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts, Mark- och miljööverdomstolen, beslut 2013-03-14 i mål

F 11482-12

Dok.Id 90206

HÖGSTA DOMSTOLEN	Postadress	Telefon 08-561 666 00	Expeditionstid
Riddarhustorget 8	Box 2066	Telefax 08-561 666 86	08:45-12:00
	103 12 Stockholm	E-post:	13:15-15:00
		hogsta.domstolen@dom.se	
		www.hogstodomstolen.se	

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Med ändring av Mark- och miljööverdomstolens beslut bifaller Högsta domstolen GTs ansökan om återställande av försutten tid för att överklaga Lantmäteriets beslut den 8 november 2012, ärendenummer BD06432.

Överklagandet ska ha kommit in till Lantmäteriet, kontoret i Haparanda, inom fyra veckor från Högsta domstolens beslut.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN M.M.

GT har yrkat att Högsta domstolen bifaller hans ansökan om återställande av försutten tid.

GöT har medgett GTs yrkande.

Trafikverket har motsatt sig att Mark- och miljööverdomstolens beslut ändras.

Lantmäteriet har avgett yttrande till Högsta domstolen.

SKÄL

Bakgrund m.m.

1. Lantmäteriet ställde genom beslut den 8 november 2012 in en förrättning där GT var sakägare. Eftersom beslutet inte överklagades av någon, vann det laga kraft.
2. GT hade till myndigheten gett in fullmakt för advokat NR att föra hans talan, och denne hade biträtt GT bl.a. vid ett sammanträde hos myndigheten.

3. GT ansökte i Mark- och miljööverdomstolen om återställande av försutten tid för överklagande av Lantmäteriets beslut. Han anförde bl.a. att varken han själv eller ombudet hade fått underrättelse om beslutet och att han på grund av ett sjukdomsfall inte heller på annat sätt fick kännedom om beslutet förrän efter överklagandetidens utgång. Lantmäteriet (fastighetsbildningskontoret i Haparanda) förklarade i yttrande till Mark- och miljööverdomstolen att underrättelse hade sänts till GT personligen per e-post men däremot inte till ombudet, eftersom det inte framgick av fullmakten att korrespondensen skulle ske direkt med ombudet. Mark- och miljööverdomstolen avslog ansökningen.

4. Frågan i målet är om den uteblivna underrättelsen till ombudet utgör laga förfall för att GT inte överklagade Lantmäteriets beslut i tid.

Tillämpliga bestämmelser

5. Vid en förrättning för fastighetsbildning eller fastighetsbestämning gäller genom hänvisningar i 4 kap. 13 § andra stycket och 14 kap. 2 § första stycket fastighetsbildningslagen (1970:988), med vissa här inte aktuella undantag, 12 kap. rättegångsbalken i tillämpliga delar. Enligt 12 kap. 1 § rättegångsbalken har en part rätt att föra sin talan genom ombud, och i 12 kap. 14 § anges att ombudets behörighet omfattar bl.a. att ta emot delgivning av inlagor och andra handlingar.

6. Ett beslut om inställande av förrättning får enligt 15 kap. 6 § fastighetsbildningslagen överklagas inom fyra veckor från den dag då förrättningen förklarades inställd. I 4 kap. 33 a § föreskrivs att kända sakägare ska underrättas skriftligen om beslut som har meddelats i samband med att en förrättning har ställts in. Lantmäterimyndigheten bestämmer om underrättelsen ska ske genom vanligt brev, genom delgivning eller på något annat sätt. Lant-

mäterimyndighetens underrättelseskyldighet tjäna bl.a. det syftet att en part inte ska gå miste om sin rätt att överklaga myndighetens beslut (se prop. 2003/04:115 s. 20 ff.).

7. Lantmäteriet har i sitt yttrande till Högsta domstolen anfört att det i regel är lämpligt att delgivning sker med ombudet om det inte finns något hinder mot detta, och att detsamma gäller en underrättelse enligt 4 kap. 33 a § fastighetsbildningslagen.

Principer för underrättelse om domar och beslut

8. Det är en grundläggande princip för handläggningen vid myndighet eller domstol att kommunikation med part som har anlitat ombud sker genom ombudet, bortsett från speciella undantagsfall (jfr för delgivning prop. 2009/10:237 s. 119). Detta avspeglas bl.a. i 27 § andra stycket förordningen (1996:271) om mål och ärenden i allmän domstol. Där föreskrivs att när en part som har ombud underrättas om utgången i ett mål genom att domen eller beslutet sänds till parten, så bör avgörandet sändas till ombudet. Bestämelsen är visserligen inte tvingande, men en utebliven underrättelse till ombudet kan ändå utgöra laga förfall (se NJA 1999 s. 775).

9. Anledningen till att en part anlitar ombud är typiskt sett att parten har ett behov av att företräddas av någon som är sakkunnig på det aktuella området och som kan göra relevanta bedömningar av vad som förekommer i saken och av vilka åtgärder som kan vara påkallade. I fullmakten ligger ett besked till myndigheten eller domstolen att kommunikation ska ske med ombudet, om det inte av fullmakten eller på annat sätt framgår något annat (det fallet att delgivning enligt delgivningslagen har skett med parten har behandlats i NJA 1985 s. 661). Parten bör därmed kunna utgå från att ombudet underrättas om avgörandet i saken, så att ombudet bl.a. får kännedom om aktuella klagor-

frister. I normalfallet bör då avgörande vikt inte fästas vid om parten själv har tagit del av innehållet i avgörandet.

Bedömningen i detta fall

10. GT har haft anledning att utgå från att hans ombud skulle underrättas om Lantmäteriets kommande beslut i ärendet. Eftersom underrättelsen inte sändes till ombudet har GT – oavsett om han själv hade tagit del av innehållet i avgörandet – haft laga förfall för att inte överklaga beslutet i rätt tid. Den försuttna tiden ska därför återställas.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Stefan Lindskog, Lena Moore,
Ingemar Persson, Martin Borgeke och Lars Edlund (referent)
Föredragande justitiesekreterare: Olle Bergsten